

Pénzmenekítés

Hullámokban tör ki a pánik a betétesek közt a Magyarországon tartott pénzükr miatt. A félelem a magán-nyugdíjpénztári vagyon bekebelezésével kezdődött, és utána rendre fel-felerősödött, legutóbb például az IMF-delegáció hirtelen hazautazásakor, vagy amikor Lázár János hatalmi eszközökkel fenyegette meg a Hódmezővásárhelyi hitelező Erste Bankot. „Az ügyfelek a segítségünket kérik, hogy készítsünk vészforgatókönyvet egy esetleges államcsődre, de ez még nem jelenti azt, hogy ki is viszik a pénzüket külföldre. Ez pillanatnyilag nem is indokolt, csak fokozná a pánikot” – szögezte le a HVG-nek egy vagyonos ügyfelekkel foglalkozó bankár.

A BNP Paribas magyarországi részlege által forgatott, jellemzően 100 millió forintnál nagyobb családi vagyonok kevesebb mint öt százaléka hagyta el az országot, s vándorolt a bankcsoport párizsi székhelyére vagy Svájcba. Hasonló attitűdről számoltak be a K&H bank elitrésztégének vezetői is egy konferencián: klienseik egyre gyakrabban nyitnak számlát, úgy mond a „biztonság

társak januárban már nem tudnak senkit fogadni, az összes időpontjuk betelt.” A bankvezető tájékoztatása szerint 2011-ben a Magyarországról származó betétek összege, illetve számlanyitások száma 50 százalékkal növekedett 2010-hez képest, és ez a két utolsó negyedév eredménye. A többi osztrák bank viszont elzárkózott a nyilatkozattól, s így tett az ottani jegybank szóvivője, Christian Gutleiderer is.

Hogy mennyi pénzt menekítettek ki Magyarországról az utóbbi hónapokban, még nem tudni. A Bankszövetség azt hangsúlyozza, hogy a magyar bankok stabilak, betétállományukat még a végtörlesztési láz sem csapolta meg lényegesen, mivel ahhoz elsősorban a szürkezőnából mozdítottak meg pénzt a devizaadósságok. Ám az mindenképpen figyelemre méltó, hogy a Bankszövetség és a kormány 2011 végén sikerrel zárult egyeztetésén a HVG információi szerint szó sem esett az ötmillió darab bankbetétről, a betétesek fokozódó elbizonytalanodásáról, pedig ők mintegy 16 ezer milliárd forint sorsáról dönthetnek.

Ennél az összegnél egy nagyságrenddel kevesebbet, nagyjából 2–3 ezer milliárd forintot tarthatnak a magyarok külföldön – becsülte

az euróra, svájci frankra vagy dollárra váltáson, s azzal is számolnia kell, hogy a külföldi betét csak 1–2 százalékos kamatot hoz, szemben a forint 8 százalékos körüli éves hozamával. Ezt a veszteséget viszont kiegyensúlyozhatja, ha a forint jelentősen tovább gyengül.

Adózni a külföldi betét kamata után is kell. Az EU államai – Ausztria és Luxemburg kivételével – egy évben egyszer tájékoztatják a magyar adóhivatalt a magyar betétesek nevével, számlaszámáról és a nekik járó kamat összegéről. A kettős adóztatást kizáró egyezmények alapján a kamatadó – ami most 16 százalék – Magyarországon kell bevallani és megfizetni. Ám ahhoz, hogy a külföldi bank ne vonjon le adót, a betétesnek a számlanyitáskor a magyar illetőségét is igazolnia kell, az ehhez szükséges dokumentumot pedig a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adja ki – s ezzel a kör zárul is. Az uniós irányelvet nem követő tagállamok, valamint néhány más európai ország, például Svájc, 35 százalékos kamatadót vonnak le, aminek a 75 százalékát anonim módon továbbküldik a betétes államának. Ha a betétes mégis felfedi kilétét a magyar adóhatóságnak, visszakapja a 35 és a 16 százalékos adó különbözetét.

A külföldön számlát nyitó magyart ugyanúgy azonosítják, mint itthon, és ha a pénz eredetével kapcsolatban a legkisebb gyanú támad, a bank értesíti a különféle hatóságokat, bűnügyi szervezetet, amelyek – többnyire észrevétlenül – ellenőrzik az ügyfelet. Ha a magyar betétesnek bármilyen vitája támad a külföldi bankkal, az ottani jogszabályok szerint, a kinti bankfelügyelet-nél és bíróságnál kell kijáratnia az igazát, ami nem csekély költséggel járhat.

Míg a vagyonosok privát bankáikkal alaposan átbeszélik egy esetleges államcsőd lehetséges következményeit, a kisebb ügyfelek nem tisztázzák szakember segítségével, hogy mitől is félnek pontosan. Még ha be is ütne a krach – amire a hazai elemzők többsége 2012-ben még akkor sem számít, ha a kormány folytatja öngyilkos manővereit, s ezért minden külföldi finanszírozási lehetőség befagy –, akkor sem törvényszerű, hogy az állam rátegye a kezét a bankbetétekre, illetve korlátozza azok felhasználását. Az esetleg megszorult államnak egyébként is devizára lenne szüksége, így értelemszerűen a devizabetétekért nyúlna, márpedig a tipikus magyar betétes forintban tartja a pénzét. Jogos félelemnek tűnik viszont az, hogy a forintbetétek elinflálódhatnak. Sokan attól tartanak, hogy mivel az adózás kapcsán a magyar állam tudomást szerez az EU-ba menekített pénzek egy részéről, államcsőd esetén jogszabályban kötelezheti a betéteseket azok hazautalására – ilyesmire azonban nincs nemzetközi precedens. ■ GYENIS ÁGNES

HIRDETÉS BURGENLANDBAN. Tömegvonzás

kedvéért”, az anyabank brüsszeli központjában, sőt Szlovákiában is, ám csak a vagyonuk 2–5 százalékat dobják át oda. Ugyanakkor tény, hogy a nemzetközi private banking limitet elérő, azaz legalább egymillió eurós megtakarítással bíró, körülbelül tízezer magyar a pénze 10–20 százalékát eleve külföldön fialtatta.

Csak hogy 2011-ben már nem csupán a leg-gazdagabbak, hanem az 50 millió forint alatti, sőt az akár néhány milliót összegyűjtő betétesek is elindultak külföldre. A két ünnep között egymás sarkát taposták Ausztriában (az ottani Volksbank pedig taktikusan ki sem nyitott karácsony és újév között). „A magyar ügyfelek rohama akkora – mondta a HVG bécsi tudósítójának Andrea Maller-Weiss, a Bank Burgenland tulajdonában álló Sopron Bank vezérigazgatója –, hogy a munka-

a HVG-nek Karagich István, a Blochamps Capital Pénzügyi Tanácsadó Kft. vezetője. Szerinte fokozottabb tőkekiáramlást 2006–2007 óta lehet tapasztalni, azóta évente 200–300 milliárd forint hagyhatta el az országot. A mostani pánik akár további 40–60 milliárd forinttal is megfelelheti a „szokásos” pénzkiáramlást, aminek zömét immár nem a felső tízezer, hanem az 50 millió alatti megtakarítással bírók adhatják össze.

A pánikba esett kisebb ügyfelek nem mérik fel azokat a terheket és kockázatokat, amelyeket pénzükr külföldre menekítése jelent. Önmagában a külföldi számlanyitás körül semmilyen misztikum nincs, az legális művelet. A számlát azonban személyesen, a helyszínen kell megnyitni, s a betét vagy befektetés karbantartása miatt később is ki kell utazni. Nagyobb gond, hogy a forint gyengélkedésével a magyar betétes most veszít